

DeKomp

Partnarskap for skolebasert utvikling

Knut Roald

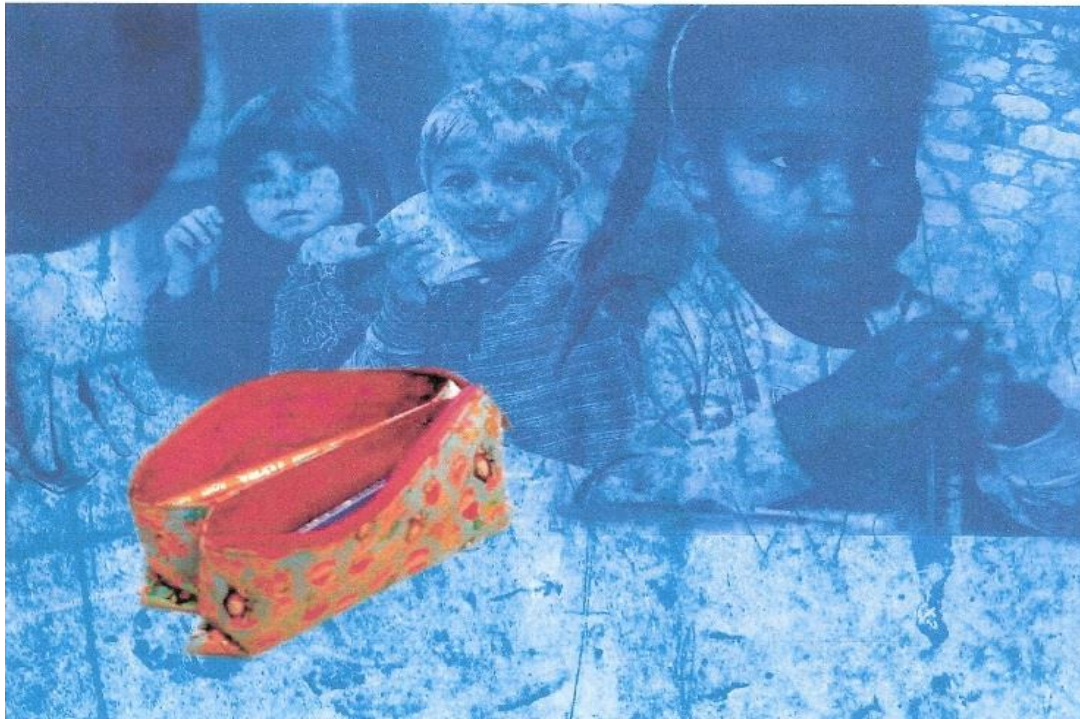
11.10.18

Meld. St. 21

(2016–2017)

Melding til Stortinget

Lærelyst
– tidlig innsats og kvalitet i skolen

Meld. St. 21

- s.11: I hele denne perioden har staten stått overfor et grunnleggende styringsparadoks: De faktorene som har størst betydning for elevenes læring og utvikling , er de som staten i minst grad kan styre
- s. 92: Lærerprofesjonens rolle i den nye modellen for kompetanseutvikling

KNUT ROALD

May Britt Postholm, Thomas Dahl,
Erlend Dehlin, Gunnar Engvik, Eirik J. Irgens,
Anita Normann og Alex Strømme (red.)

Ungdomstrinn i utvikling

Skoleutvikling og ledelse

Funn og fortellinger

UNIVERSITETSFORLAGET

KNUT ROALD

KNUT ROALD

SKOLE- OG UTDANNINGS- SEKTOREN I UTVIKLING

MAY BRITT POSTHOLM
ANITA NORMANN
THOMAS DAHL
ERLEND DEHLIN
GUNNAR ENGVIK
EIRIK J. IRGENS

(RED.)

FAGBOKFORLAGET

KNUT ROALD

Kåre Andreas Folkvord, Grete Dalhaug Berg og Hallvor Lyngstad (red.)

Skolebasert kompetanseutvikling i partnerskap

Rapport nr. 70, Universitetet i Stavanger
Desember 2017

KNUT
ROALD

Våre saksbehandlere:

Vivi Bjelke, Ine Kjølstad Sander, Are Solstad

Vår dato:
14.09.2018

Vår referanse:

Deres dato:

Deres referanse:

Kunnskapsdepartementet

Ungdomstrinn i utvikling 2012-2017 – foreløpig rapport

Formål med rapporten

Denne rapporten er utarbeidet for å gi KD informasjon om omfanget, foreløpige funn og erfaringer fra den nasjonale satsingen *Ungdomstrinn i utvikling* (UiU) som har vært gjennomført i perioden 2012-2017.

NIFU, som evaluerer virkemidlene i satsingen, skal levere sin sluttrapport i desember 2018. Det innebærer at noen forskningsbaserte funn som Udir legger fram i denne rapporten, må leses som **foreløpige**. KD vil motta en avsluttende rapport fra Udir i januar 2019 som vil være en oppdatert versjon av denne rapporteringen.

Hensikten med å presentere funn og erfaringer nå, før sluttrapport fra NIFU, er å bidra til læring om skoleutvikling og ulike aktørers roller i arbeidet som kan ha relevans for nåværende arbeid med ny kompetansemodell og for videre politikkutforming om kompetanseutvikling.

Bakgrunn og mål for Ungdomstrinn i utvikling

UiU har vært en nasjonal satsing for oppfølging av Meld. St. 22 (2010-2011) *Motivasjon, Mestring, Muligheter* (KD 2011), og av strategien *Lærerløftet – På lag for kunnskapsskolen* (KD 2015). Arbeidet har vært ytterligere forankret i *Strategi for ungdomstrinnet. Motivasjon og mestring for bedre læring – felles satsing på klasseledelse, regning, lesing og skriving* som ble utarbeidet i samarbeid med GNIST-partnerskapet (KD 2012, revidert 2015).

Bakgrunn for satsingen var kunnskap om to sentrale utfordringer i norsk skole:

- En relativt høy andel av elevene går ut av grunnskolen med så svake grunnleggende ferdigheter at de får problemer med å ta videre utdanning.
- Elevenes motivasjon i grunnskolen synker med alderen, og er svakest på 10. trinn.

Gjennom UiU ønsket nasjonale myndigheter at elevene på ungdomstrinnet skulle

- få bedre regne-, lese- og skriveferdigheter og
- bli mer motiverte for læring ved at opplæringen skulle bli mer praktisk og variert, utfordrende og relevant.

I tillegg ønsket myndighetene å få kunnskap om hva som bidrar til god styring og implementering av nasjonal politikk i utdanningssektoren. Hva skjer på veien fra statsråd til klasserom, og hvilke roller bør nasjonale myndigheter ha i prosessene?

Departementet ønsket også å stimulere til økt aktivitet i de regionale GNIST-partnerskapene, blant annet for å sørge for bedre implementering av statlige initierte tiltak, samt oppmuntre til økt lokalt forankret kvalitetsutviklingsarbeid. Et strukturert samarbeid mellom skole, skoleeier og lærerutdanning, skolebasert kompetanseutvikling og styrking av skolen som lærende organisasjon var hovedprinsipper for kompetansesatsing i ungdomstrinnsmeldingen (KD, s 101).

Rammer og virkemidler i Ungdomstrinn i utvikling

I tillegg til de nevnte styringsdokumentene fra Kunnskapsdepartementet, har implementeringen av UiU bygget på følgende rammer og planer:

Postadresse:

Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO

Besøksadresse:

Schweigaards gate 15 B, Oslo

Britveien 4, Molde

Parkgata 36, Hamar

Telefon:

+47 23 30 12 00

Telefaks:

+47 23 30 12 99

E-post:

post@utdanningsdirektoratet.no

Internett:

www.utdanningsdirektoratet.no

Bankgiro:

7694 05 10879

Org.nr.:

NO 970 018 131 MVA

Diskursen om LÆRERAR SI LÆRING

Det finst ein internasjonal "Teachers learning" - tradisjon

- OECD (1982): ***In-service Education and Training of Teachers. A condition for educational change.*** Paris: OECD/CERI
- ***"The Learning Teacher Network"*** (Comenius)
(<http://www.learningteacher.eu/initatives>)
- Ekholm, M (1989): ***Lärares fortbildning och skolutvikling – översikt og funderingar.*** Nordiska rådet; Nord 1989
- **Norske bidragsytarar:** Tiller (1986, 1993, 1995a, 1995b, 1998, 2006); Dalin (1994); Bjørnsrud (1995, 2004, 2006a, 2006b, 2008, 2009); Dale 1999, 2001; Grøterud og Nilsen (2001) Lillejord (2003, 2008); Roald (2003, 2006, 2008); Madsen (2009)
- **Stortingsmelding nr. 11 (2008-2009): *Læreren - rollen og utdanningen.***

Lawrence Stenhouse

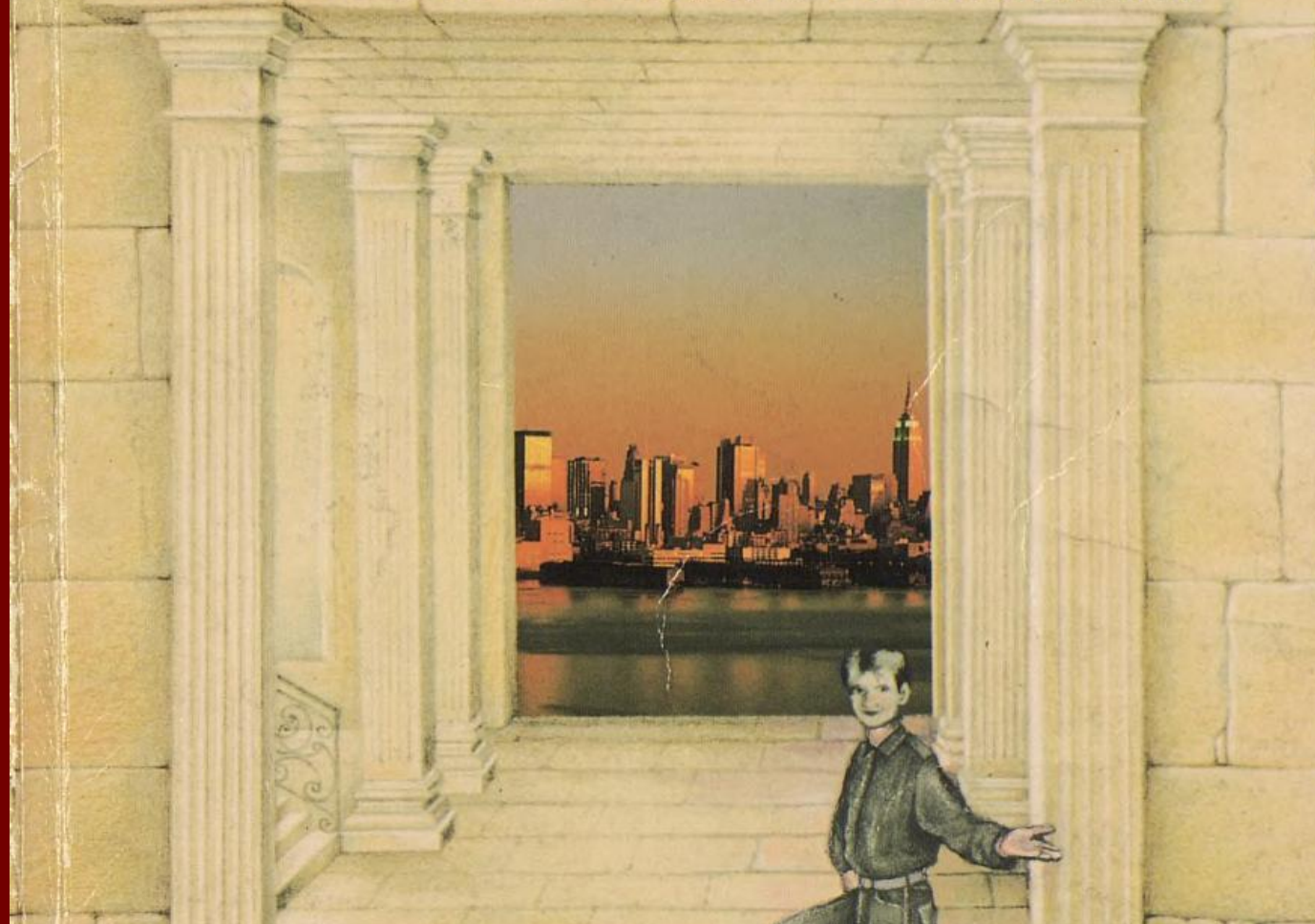
(1926-1982)

"Teachers as researchers»»

ERLING LARS DALE

PEDAGOGISK PROFESJONALITET

OM PEDAGOGIKKENS IDENTITET OG ANVENDELSE

Halvor Bjørnsrud (red.)

KNUT ROALD

Skolebasert kompetanse- utvikling

– Organisasjonslæring
for delingskultur

GYLDENDAL
AKADEMISK

ROALD JENSEN
KOLLEKTIV LÆRING OG
SKOLEBASERT KOMPETANSEUTVIKLING
SKOLEND BOK

Eyvind Elstad
og Kristin Helstad (red.)

Profesjons- utvikling i skolen

UNIVERSITETSFORLAGET

To historiske hovudliner i forskning og fagdebatt om skole :

- «Effective Schools» - tradisjonen
- «School development» - tradisjonen

(Roald 2010)

Sentralt i profesjonsdiskursen:

Kvalifikasjon # Kompetanse

Informasjon # Kunnskap

Medskaping # Medbestemning

Diskusjonsoppgåve II

1. Kva punkt i innlegget til K.R. merka du deg særleg ?
2. Kva kan dette (1) bety for dei neste stega din arbeidsplass skal ta i DeKomp ?

Dei utfordrande strategivala på statleg nivå

- * Lilletuns Ungdomstrinnssatsing (Dahl, Klewe og Skov 2004)
- * Cemet 2003 – Nytt nasjonalt kvalitetssystem + vidareutd
- * Ny Giv , 2014/15

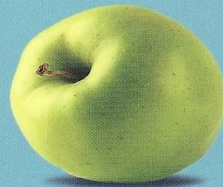
4. Ungdomstrinn i utvikling (UiU)

5. Ludvigsenutvalet -> Lærarrolleutvalet -> St.m. 28
-> Ny overordna del Læreplanen -> St.m 21 DeKomp

Ekspertgruppa om lærerrollen

OM LÆRERROLLEN

Et kunnskapsgrunnlag

IQ
FAGBOKFORLAGET

KNUT RØDAL

PROFESJON ?

- * Profesjonsutvikling utanfrå
- * Profesjonsutvikling innanfrå

OVERORDNET DEL

-verdier og prinsipper

- **1. Verdigrunnlag**
- **2. Læring**
- **3. Skolens praksis - PROFESJONSFELLESSKAP OG UTVIKLING**

Opetushallitus
UTBILDNINGSTYRELSEN

GRUNDERNA FÖR LÄROPLANEN FÖR DEN
GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN
2014

Lärarrumsexemplar

Föreskrifter och anvisningar 2014:96

En lärande organisation

En lärande organisation är kärnan i verksamhetskulturen

Skolan ska fungera som en lärande organisation som stödjer alla medlemmar i lärandet. Den lärande organisationen ska utvecklas genom dialog. Samarbete och delaktighet stärker gemenskapen. Man reflekterar över målen och regelbundet utvärderar det egna arbetet och att man kan arbeta i lugn och ro främjar lärandet i kollektivet. Respons från hemmen och andra samarbetspartners stödjer lärandet. Det är också viktigt att utnyttja resultat från utvecklingsarbete, utvärderingar och forskning. Betydelsen av pedagogiskt och delat ledarskap betonas och ledarskapet inriktas framför allt på att trygga förutsättningarna för lärande.

*Skoleledelse
som virker*

Viviane Robinson

Færre endringer – Mer utvikling

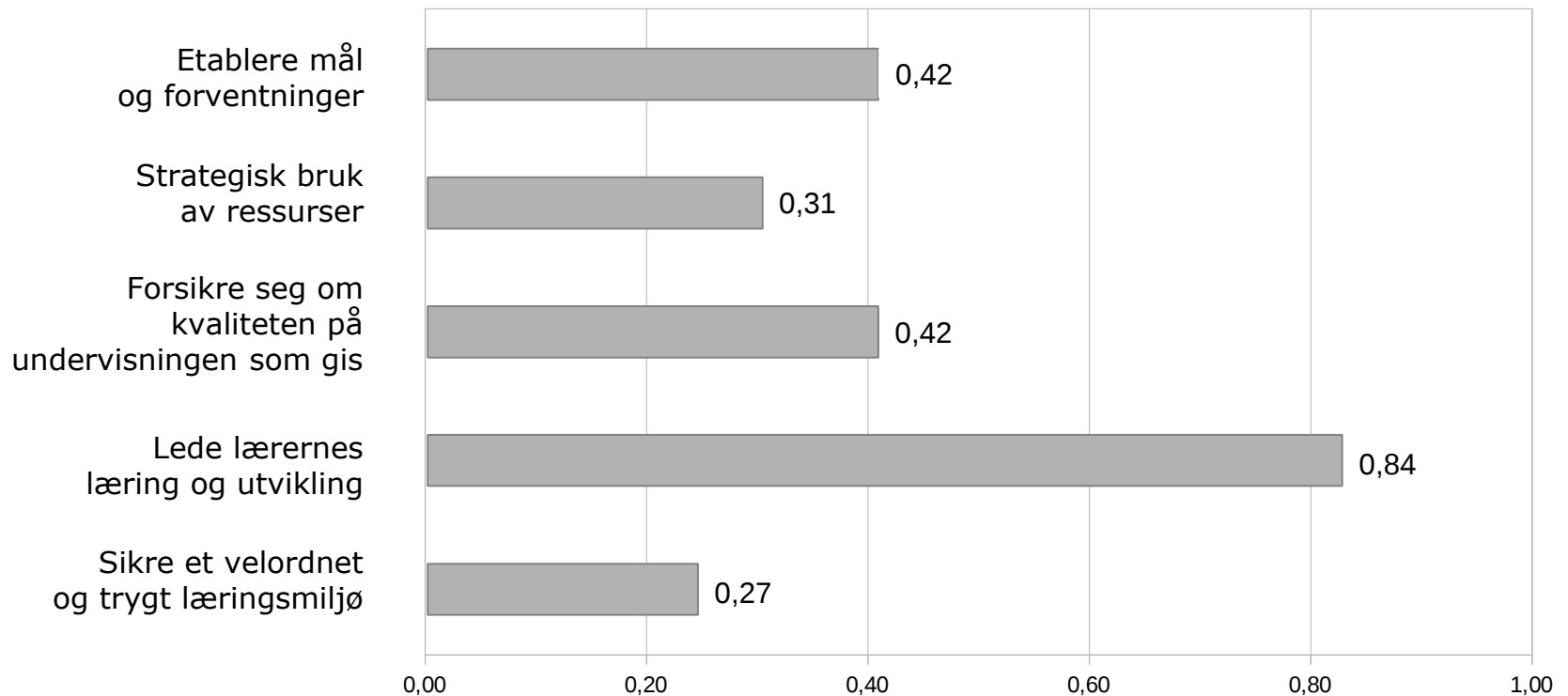
CAPPELEN DAMM AKADEMISK

KNUT
ROALD

Vivianne Robinson (2016)

ELEVSENTRERT SKOLELEDELSE

Effektstørrelser

Edel Karin Kvam (2018): LÆRERNES KOLLEGASAMTALER

PRAKTISKE ←-----→ ANALYTISKE

Koordinererer - Legitimerer - Eksplorerer

Kompetanse ?

Boreham (2006) :

«Kompetanse er sosialt konstruert i tilknytning til korleis arbeidsoppgåver og utfordringar endrar seg»

Lars Qvortrup
(2001:107)

Vidensformer	Resultat-former
I	Kvalifikationer
II	Kompetance
III	Kreativitet
IV	Kultur

(Tabellen er egentleg meir kompleks, sjå Roald
2010:36)

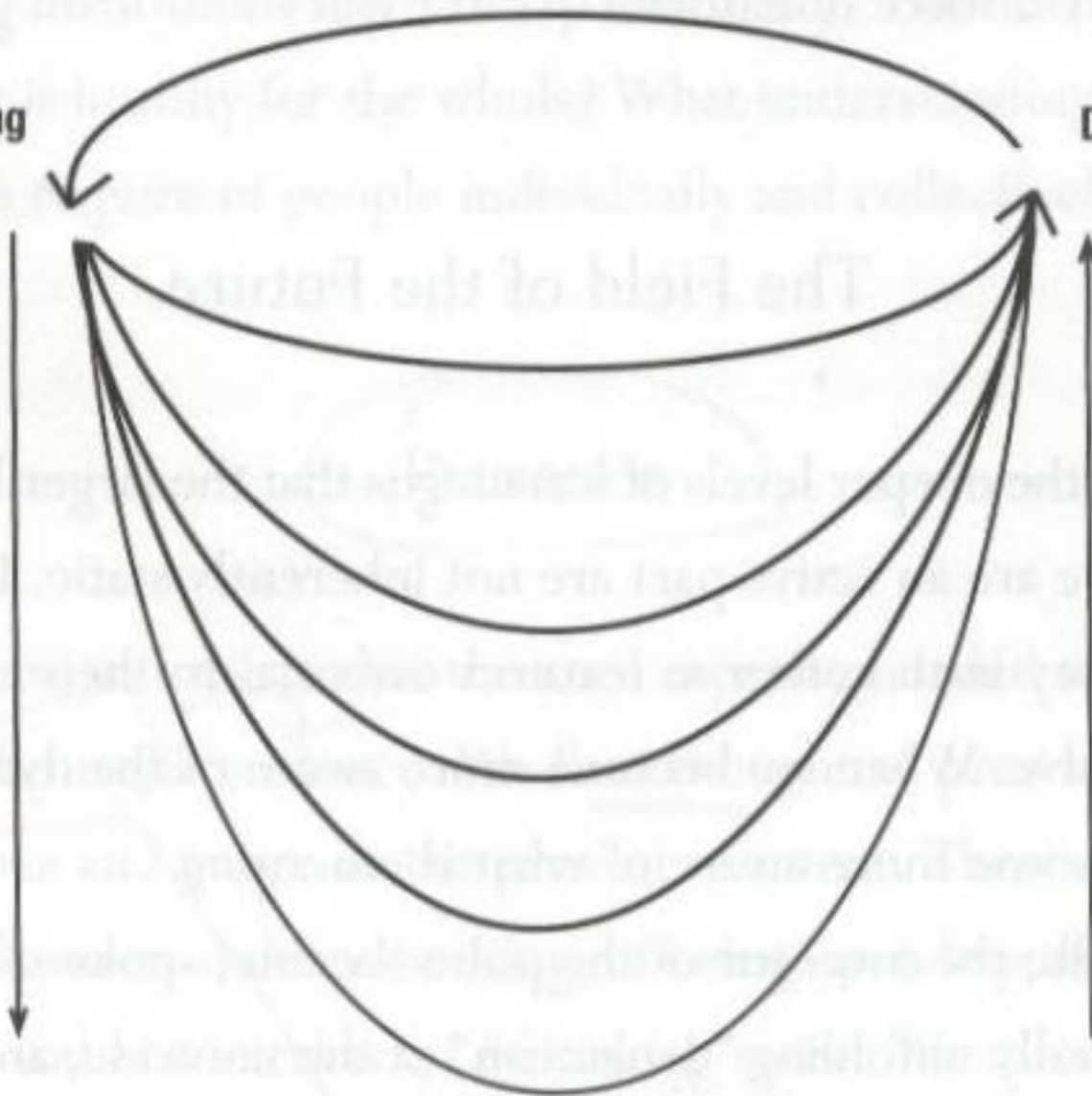
Thinking

Doing

Increasing awareness
of the whole

Action that increasingly
serves the whole

Deeper Levels of Learning

Holmboeprisen 2015 – Hellerud vg. skole

Mattelærerne ved Hellerud vgs får Holmboeprisen

Norsk matematikkråd har besluttet å tildele Holmboeprisen for 2015 til matematikkseksjonen ved Hellerud videregående skole, en kombinert skole med 650 elever nordøst i Oslo. - Holmboeprisen gis i år for første gang til et lærerkollegium i matematikk ved en videregående skole som har oppnådd fremragende resultater til tross for et krevende utgangspunkt, sier styreleder Arvid Siqveland i Norsk matematikkråd. Prisen på 100.000 kroner, som deles mellom prisvinneren og skolen, deles ut på Oslo katedralskole 18. mai. Det er kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen som overrekker prisen.

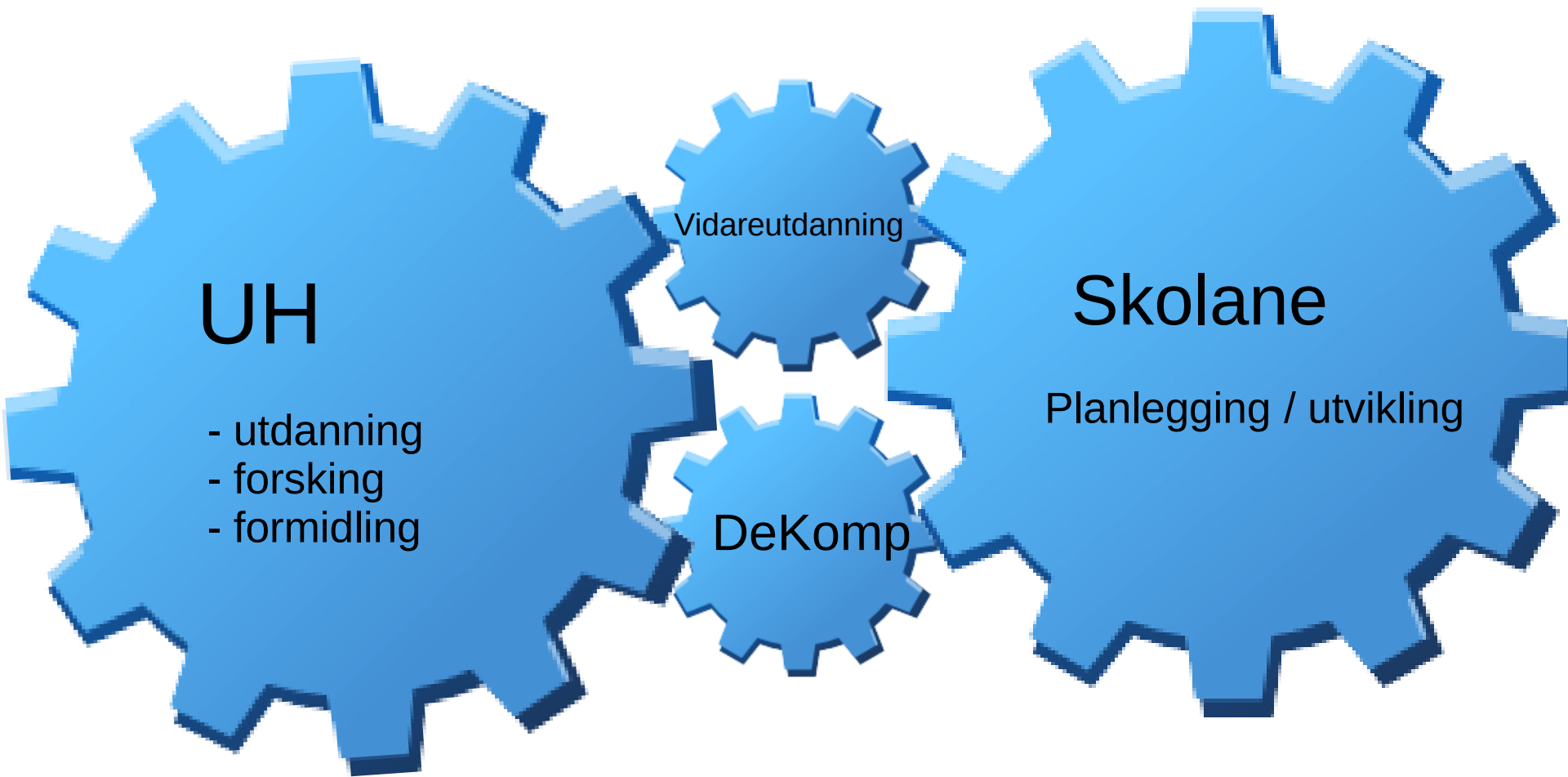
Holmboeprisen som har vært utdelt årlig siden 2005, kan gis til en eller flere matematikklærere i norsk grunnskole eller videregående skole. Styret i Norsk matematikkråd baserer sin beslutning på innstillingen fra Holmboekomiteen.

Fire av de ti matematikklærerne ved Hellerud videregående skole i Oslo var til stede da kollegiet ble utropt til vinnere av årets Holmboepris. Fra venstre: Vegard Kjøsnes, Kenneth Marthinsen, Egil Reidar Osnes og Espen Dragnes. Foto: Heidi M. Skjebstad

Dette utfordrar vår tenking om

- * Grunnutdanning, vidareutdanning, etterutdanning, kompetanseutvikling, profesjonsutvikling
- * Bestillar - Leverandør
- * Partnerskap/ Utviklingspartner
- * Skulebasert kompetanseutvikling
- * Nettverk

UH

- utdanning
- forskning
- formidling

Vidareutdanning

DeKomp

Skolane

Planlegging / utvikling

*Skoleledelse
som virker*

Pasi Sahlberg

Rett blikket mot Finland

CAPPELEN DAMM AKADEMISK

KNUT
ROALD

Pasi Sahlberg

- BIG DATA
- SMALL DATA

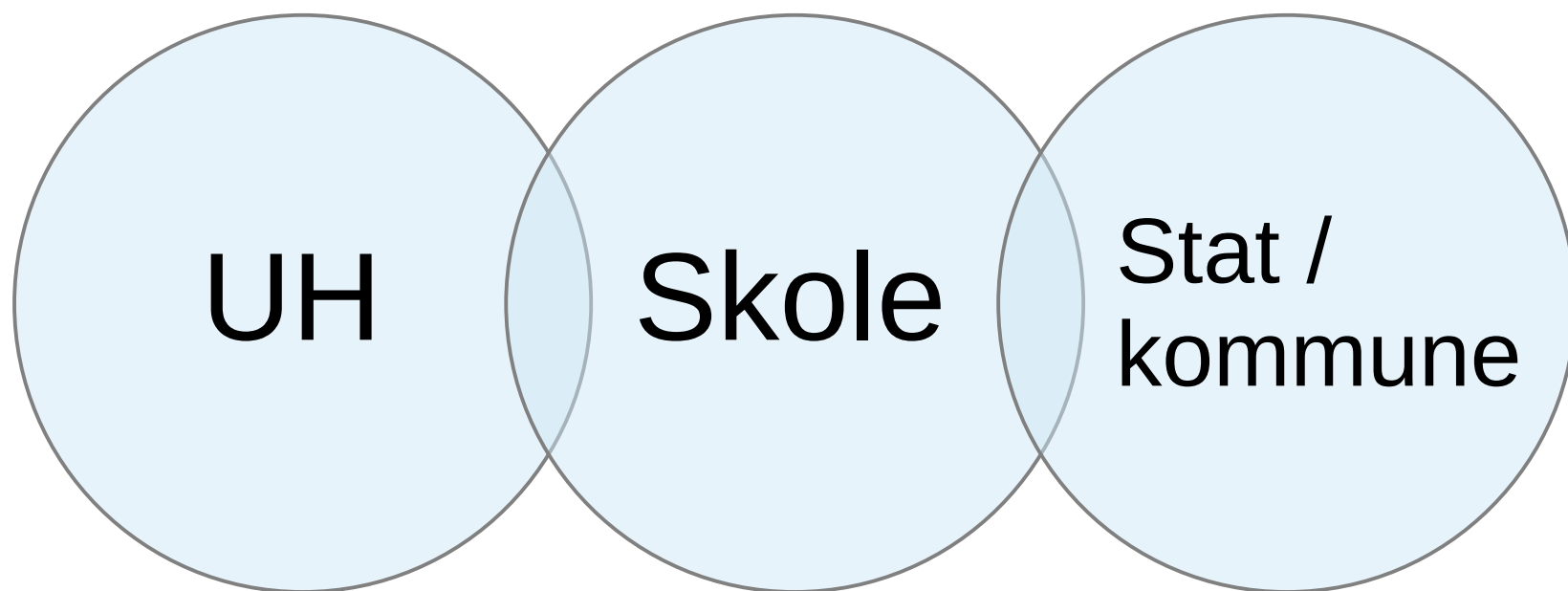
**Michael Fullan
Joanne Quinn**

Koherens i skoleutviklingen

**De riktige lokale, regionale
og nasjonale driverne**

 KOMMUNEFORLAGET

		Tydelighet	
		Lav	Høy
Endringsklima	Høy	Overflatiskhet	Dybde
	Lav	Treghet	Motstand

UH

S
k
o
l
e

Stat /
kommune

Våre saksbehandlere:

Vivi Bjelke, Ine Kjølstad Sander, Are Solstad

Vår dato:
14.09.2018

Vår referanse:

Deres dato:

Deres referanse:

Kunnskapsdepartementet

Ungdomstrinn i utvikling 2012-2017 – foreløpig rapport

Formål med rapporten

Denne rapporten er utarbeidet for å gi KD informasjon om omfanget, foreløpige funn og erfaringer fra den nasjonale satsingen *Ungdomstrinn i utvikling* (UiU) som har vært gjennomført i perioden 2012-2017.

NIFU, som evaluerer virkemidlene i satsingen, skal levere sin sluttrapport i desember 2018. Det innebærer at noen forskningsbaserte funn som Udir legger fram i denne rapporten, må leses som **foreløpige**. KD vil motta en avsluttende rapport fra Udir i januar 2019 som vil være en oppdatert versjon av denne rapporteringen.

Hensikten med å presentere funn og erfaringer nå, før sluttrapport fra NIFU, er å bidra til læring om skoleutvikling og ulike aktørers roller i arbeidet som kan ha relevans for nåværende arbeid med ny kompetansemodell og for videre politikkutforming om kompetanseutvikling.

Bakgrunn og mål for Ungdomstrinn i utvikling

UiU har vært en nasjonal satsing for oppfølging av Meld. St. 22 (2010-2011) *Motivasjon, Mestring, Muligheter* (KD 2011), og av strategien *Lærerløftet – På lag for kunnskapsskolen* (KD 2015). Arbeidet har vært ytterligere forankret i *Strategi for ungdomstrinnet. Motivasjon og mestring for bedre læring – felles satsing på klasseledelse, regning, lesing og skriving* som ble utarbeidet i samarbeid med GNIST-partnerskapet (KD 2012, revidert 2015).

Bakgrunn for satsingen var kunnskap om to sentrale utfordringer i norsk skole:

- En relativt høy andel av elevene går ut av grunnskolen med så svake grunnleggende ferdigheter at de får problemer med å ta videre utdanning.
- Elevenes motivasjon i grunnskolen synker med alderen, og er svakest på 10. trinn.

Gjennom UiU ønsket nasjonale myndigheter at elevene på ungdomstrinnet skulle

- få bedre regne-, lese- og skriveferdigheter og
- bli mer motiverte for læring ved at opplæringen skulle bli mer praktisk og variert, utfordrende og relevant.

I tillegg ønsket myndighetene å få kunnskap om hva som bidrar til god styring og implementering av nasjonal politikk i utdanningssektoren. Hva skjer på veien fra statsråd til klasserom, og hvilke roller bør nasjonale myndigheter ha i prosessene?

Departementet ønsket også å stimulere til økt aktivitet i de regionale GNIST-partnerskapene, blant annet for å sørge for bedre implementering av statlige initierte tiltak, samt oppmuntre til økt lokalt forankret kvalitetsutviklingsarbeid. Et strukturert samarbeid mellom skole, skoleeier og lærerutdanning, skolebasert kompetanseutvikling og styrking av skolen som lærende organisasjon var hovedprinsipper for kompetansesatsing i ungdomstrinnsmeldingen (KD, s 101).

Rammer og virkemidler i Ungdomstrinn i utvikling

I tillegg til de nevnte styringsdokumentene fra Kunnskapsdepartementet, har implementeringen av UiU bygget på følgende rammer og planer:

Postadresse:

Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO

Besøksadresse:

Schweigaards gate 15 B, Oslo

Britveien 4, Molde

Parkgata 36, Hamar

Telefon:

+47 23 30 12 00

Telefaks:

+47 23 30 12 99

E-post:

post@utdanningsdirektoratet.no

Internett:

www.utdanningsdirektoratet.no

Bankgiro:

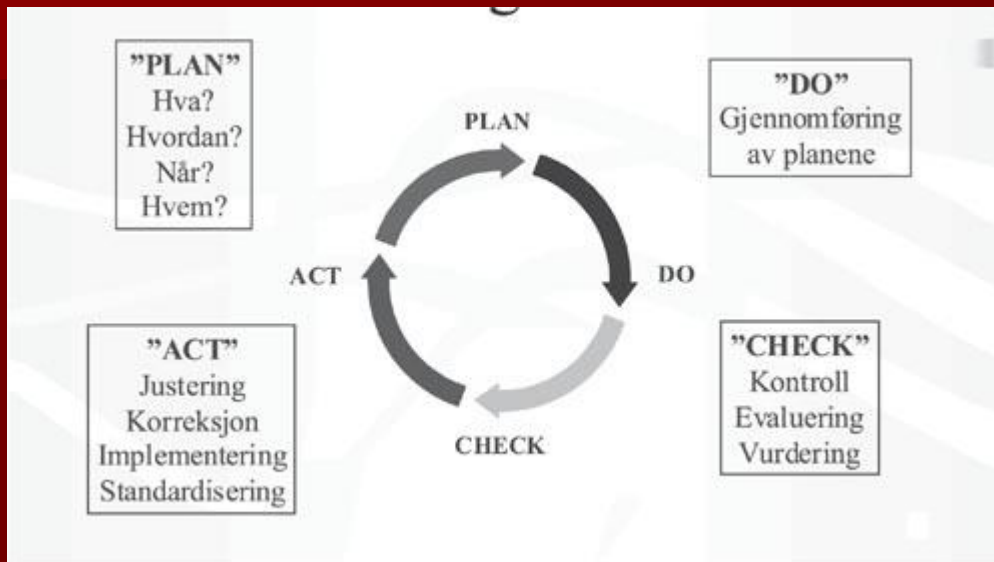
7694 05 10879

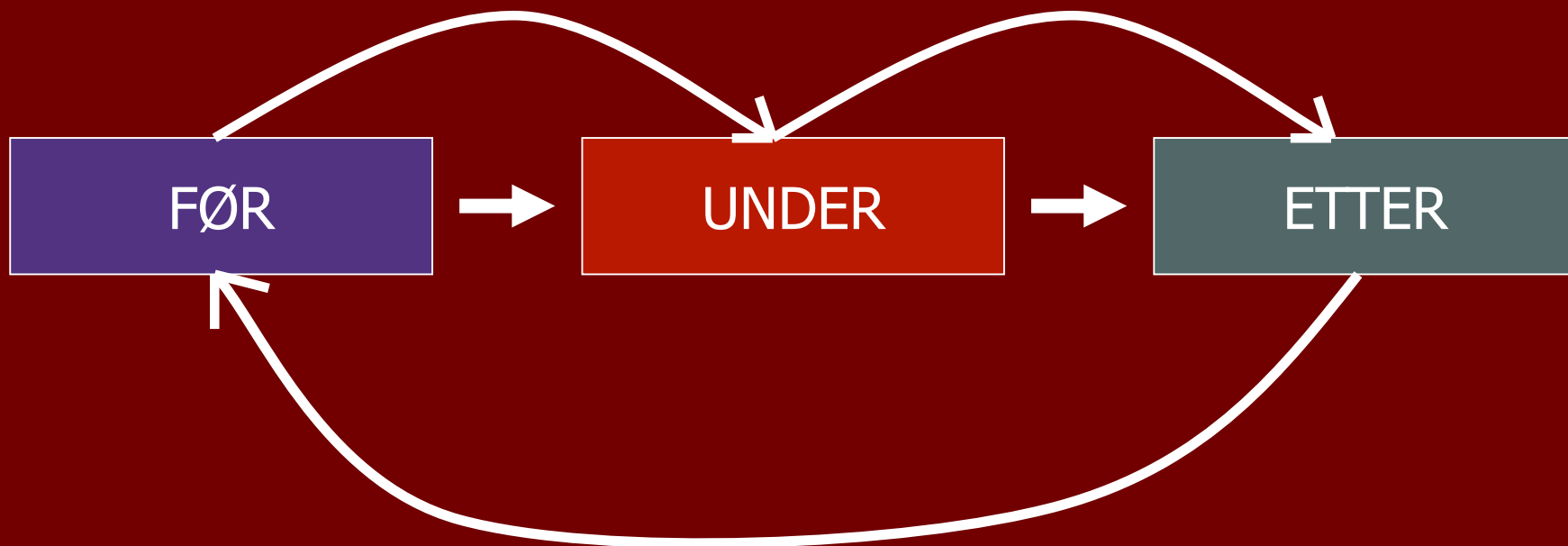
Org.nr.:

NO 970 018 131 MVA

Utdanningsdirektoratet om UiU

- * Forankring i profesjonsgruppa
- * Nettverksarbeid
- * Skoleleiarar + skoleeigarar aktive utviklingsaktørar
- * Dialog mellom forskarar, praktikarar og byråkratar

Lawrence Stenhouse

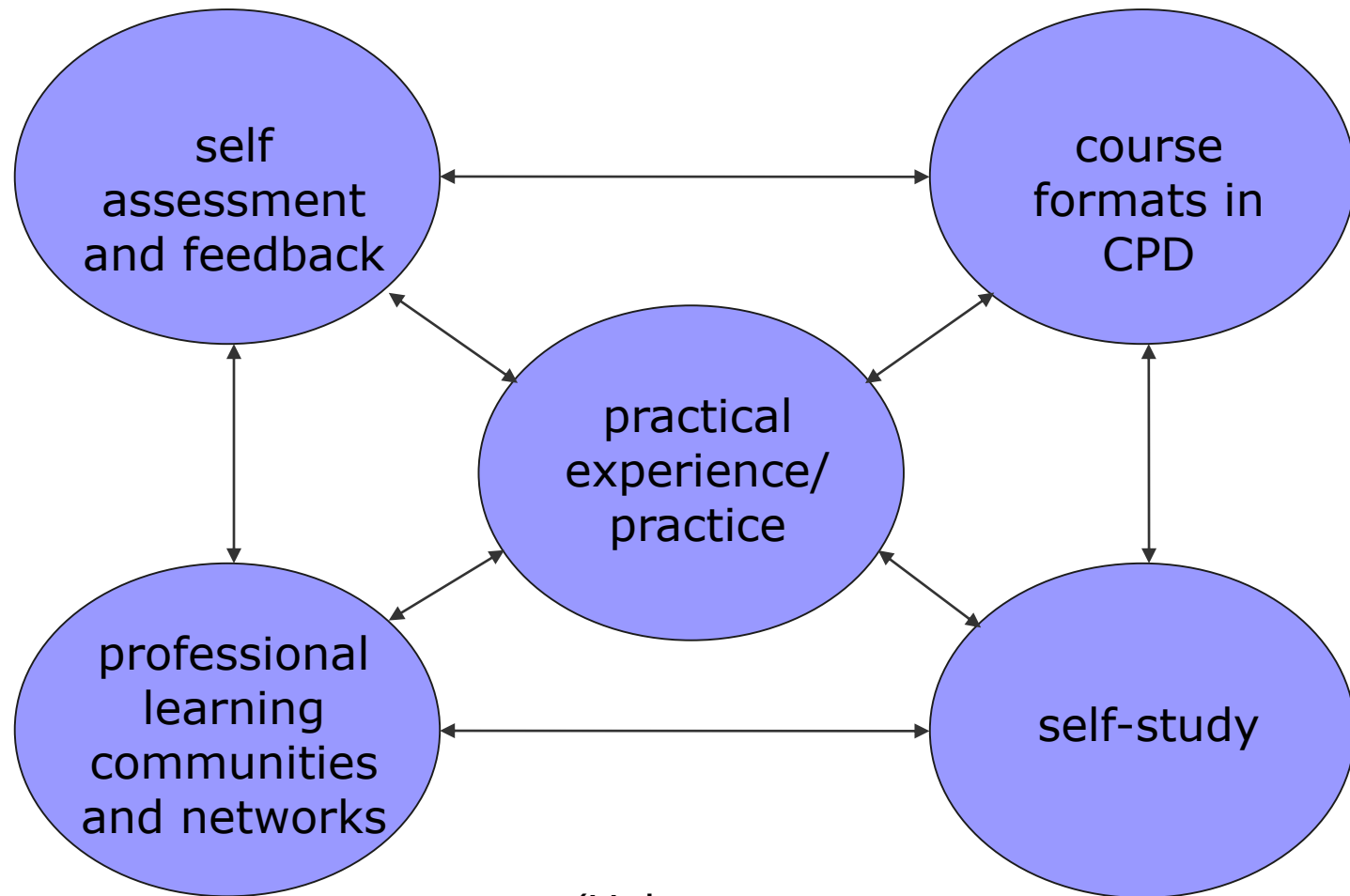
(1926-1982)

"Teachers as researchers»»

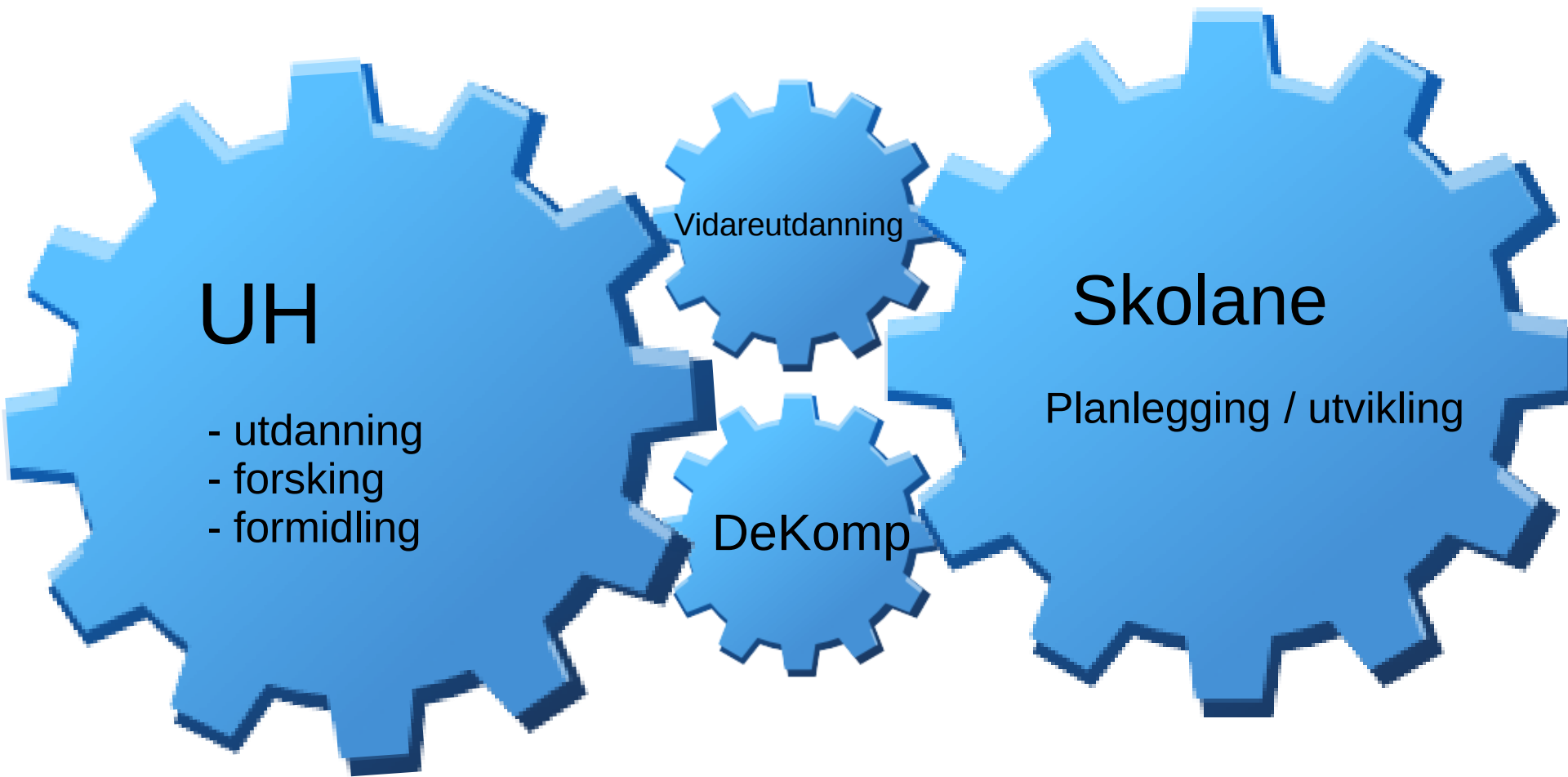
Diskusjonsoppgåve II

1. Kva punkt i innlegget til K.R. merka du deg særleg ?
2. Kva kan dette (1) bety for dei neste stega din arbeidsplass skal ta i DeKomp ?

Læringsformer i profesjonsutvikling

(Huber
2011)

UH

- utdanning
- forskning
- formidling

Vidareutdanning

DeKomp

Skolane

Planlegging / utvikling